

לעילוי
נשמת
שלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון
407

פרשת וישלח תשפ"ב

עם לָבָן וְרֵתִי (לֵב, ה)

גרתי בגימטריא תרי"ג, כלומר עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים (רש"י)

קולו של יעקב בבתי מדרשות וכוח התגברותו של יוסף על היצר - למעשה אבות סימן לבנים' - בכוחם לבטל את כוחו והשפעתו של עשו ושרו שלא יוכלו לפגוע בתמכין דאורייתא.

* * *

סיפר הרה"ג רבי יעקב שיט שליט"א: לפני זמן מה נגש אלי אברך ואמר לי: "ברצוני לספר לך סיפור שארע לי. אני אמנם לא צדיק יסוד עולם, אבל לפני שלוש שנים ביום כיפור, קיבלתי על עצמי שבאמצע הסדר לא אלך לשום סידורים, ויהי מה! הקבלה הזאת היתה מבוססת בעיקר על רצון טוב, אבל גם על 'נסיון חיים' שחוויתי על בשרי - אם אני הולך לעירייה, למשל, על חשבון הסדר, מתברר שהפקידה בדיוק לא הגיעה... בבית המרקחת התרופה נגמרה... ובדואר יש שיבושים ועיכובים... בקיצור, זה לא הולך, אין ברכה מללכת באמצע הסדר. והנה, בתחילת חודש ניסן ניסיתי להירשם ל'שיבת בין הזמנים' בפרדס כץ, שם אני גר, ולא קיבלו אותי. בכל זאת הגעתי ללמוד שם. בשעה 10:00 התחילה ישיבת בין הזמנים, וב- 10:30 התחוללה סביבי המולה קלה.

- "מה קרה?"

- "הרב דניאל זר שליט"א מחלק בישיבה שלו, 'אור דוד', 500 שקל לכל אברך שגר בפרדס כץ".

500 שקל לאברך, בערב פסח, הוא סכום משמעותי מאד. רבים עזבו את בית המדרש, וחזרו לאחר זמן קצר עם כסף ביד. 'ומה איתי?' - אצלי התחילה המלחמה הגדולה: 'נכון, קיבלתי על עצמי לא ללכת באמצע הסדר, אבל עכשיו בין הזמנים, ואני אפילו לא רשום באופן רשמי בישיבת בין הזמנים הזאת'. 'ולכן מה?' - אני אומר לעצמי - 'מה זה משנה 'בין הזמנים' או לא? סדר זה סדר. קבלת על עצמך לא ללכת, אל תלך'. בקיצור, התחוללה מלחמת איתנים בין היצר הטוב ליצר הרע, ולבסוף החלטתי לא ללכת. 'אני אלך בשעה 1:00, לאחר סיום הסדר'.

בשעה 1:00 הזדרזתי ללכת. אדם אחד עמד לפני בתור. כדי לקבל את המענק צריך למלא טופס, אבל מתברר שהבן אדם שעמד לפני - לקח את הטופס האחרון. "רגע, רגע", אני מזדעק, "אל תתחיל למלא את הטופס. תן לי אותו לחצי דקה, כדי שאוכל לצלם, ולמלא טופס בעצמי". אבל הפקיד מתערב, "לא אי אפשר לצלם, זה ממוספר. הרב הקציב

למרות שדרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו, ונוהג כמנהג אנשי מדינתו - כלשון הרמב"ם (דעות פ"ו ה"ה), בכל זאת הצליח יעקב שלא ללמוד ממעשי לבן, ועמד כצור איתן כנגד 'חברותו' והשפעתו.

* * *

הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל, הי"ד, ביקר בארצות הברית בתקופה בה היה מצוי רק חלב עכו"ם. באותה עת נמצאו מספר רבנים גדולים שהקלו בדבר, וטענו שכיוון שבזמננו אין חולבים בהמות טמאות, ניתן לשתות חלב עכו"ם ללא חשש. אבל רבי אלחנן החמיר על עצמו, ונמנע מלשתות חלב בכל עת שהותו באמריקה. ביומו הראשון בארצות הברית, הגיע אליו בעל בית המלון, וכיבדו בכוס קפה עם חלב. רבי אלחנן סירב ליטול את כוס הקפה, באמרו כי הוא אינו שותה חלב עכו"ם. כך נאלץ בעל בית המלון להביא לו כוס תה. ביום השני הגיע בעל בית המלון שנית, והציע לרבי אלחנן כוס קפה עם חלב. רבי אלחנן דחה את הכוס, ואמר לבעל המלון בתמיהה: "מדוע אתה מגיש לי קפה עם חלב, הרי כבר ציינתי בפניך כי איני שותה חלב עכו"ם?".

"מה, הרב עוד לא התרגל?", התפלל בעל המלון, "חשבת שרק ביום הראשון הרב יקפיד על כך, אבל לאחר מכן הוא כבר יתאזרח במקום, וינהג כמנהג המדינה... כולם נוהגים כך, אין מה לעשות. בדרך כלל לוקח יום-יומיים להשלים עם המציאות ולהבין שזה מה שיש, כולם שותים חלב עכו"ם, לכן הבאתי לרב קפה בחלב!". [מתוך 'משכני אחריר']

וַיְהִי לִי עֹז וְיִצְמוֹר (לֵב, ו)

ולא הזכיר מינים אחרים, אלא רמז ליוסף שהוא שטנו של עשו, וליששכר שעוסקין בתורה לקיים 'הקול קול יעקב' - בבתי מדרשות (בעל הטורים)

מלגות כמספר הטפסים, מצטערים מאד". זה שהגיע לפני קיבל, אני לא קיבלתי... אני יוצא החוצה, עומד על המדרגות של ישיבת 'אור דוד', ושוב מתחילה בתוכי סערה פנימית. 'אתה רואה, הפסדת 500 שקל'... 'אז מה, למדתי סדר של שלוש שעות, זה נצח! ברוך ה', אמנם אין לי 500 שקל ביד, אבל עמדתני בנסיון, וזה שווה הרבה יותר מ-500 שקל'... הרגשתי שלוה, שמחה מילאה את הלב שלי.

פתאום צלצל הטלפון, ועל הצג מופיע מספר של 'דרשו'. "תגידי לי", אומר מישהו מהצד השני של הקו, "עשית עכשיו את המבחן המסכם?"

- "כן עשיתי. מה הבעיה?"

- "אנחנו רוצים לבשר לך, שזכית בהגרלה."

- "זכיתי???" זה לא קורה לי הרבה, אני נרגש, "בכמה זכיתי?"

- "זכית ב-5000 דולר"...

מדהים! לא קיבלתי **חמש מאות שקל**, אבל קיבלתי **חמשת אלפים דולר**... הם היו שווים באותה עת כ-18,000 שקל, והם הגיעו בדיוק בזמן... כי באותה תקופה התגוררנו בדירה קטנה, והצפיפות העיקה עלינו מאד. מרבית החברים שלי שהיו במצב דומה, קנו דירה גדולה 'על הנייר'. גם אני רציתי לקנות 'על הנייר', אבל לצורך כך הייתי זקוק ל-200,000 שקל, שלא היו לי. אפילו לא היה לי רבע מהסכום ההתחלתי לתשלום הראשון... והנה, שמונה עשר אלף השקלים שהגיעו אלי מידו הרחבה של הקב"ה, נתנו לי כוחות נפש ועוצמה, היה לי ביד את התשלום הראשון לקבלן, ושילמתי, ואחר כך איכשהו התגלגלו העניינים והצלחתי לעמוד בתשלומים, וממש לאחרונה חגגתי 'חנוכת הבית' בדירה החדשה ורחבת הידיים שלנו", סיים האברך את סיפורו. **[מתוך 'דורש טוב']**

וַיִּתֵּן יַעֲקֹב לְבָדְדוֹ (לב, כה)

אמר רבי אלעזר: שחכ פכים קטנים וחזר עליהם, מכאן לצדיקים שחביב עליהם ממונם יותר מגופם (חולין צא).

שאל הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל באחת מדרשותיו: "איך יתכן לומר, שבעיני יעקב הממון היה חשוב יותר מגופו? כלום מדובר כאן, על קמץ כזה, אפעס, שיחזור עד פרס כץ כי שם העגבניות יותר זולות בחצי שקל?... ומלשון חז"ל משמע שלא רק יעקב אבינו, אלא כל הצדיקים, ממונם חביב עליהם יותר מגופם, הייתכן?!".

"הקושיה מתעצמת" - ממשיך הרב קרלנשטיין - "לאור המעשה הבא שסיפר לי יהודי נאמן, ואלו דבריו: 'יש לי ידד בתל אביב, יהודי דתי, שומר מצוות, מניח תפילין, שומר שבת, אבל לא יותר מזה. כמו שאומרים, לא צדיק גדול..."

אבל יש לו הנהגה מדהימה: יש לו אח בירושלים, בן תורה חשוב, מטופל במשפחה גדולה, והוא - האח מתל אביב - שהינו בעל אמצעים, שולח לו מדי חודש בחודשו סכום נכבד למחייתו. הדבר היה לפלא בעיני אך התביישתי לשאול אותו על כך. עד שפעם הזדמנה לידי שעת הכושר ושאלתי אותו: "אמור לי בבקשה, איך הגעת להנהגה יפה כזו, לשלוח סכום כסף מכובד לאחריך, ולא באופן חד פעמי, אלא מדי חודש בחודשו! מה תגידי, שהנך בעל יכולת? זה לא תירוץ, כי פעמים רבות בעל יכולת הוא קמץ עוד יותר גדול, שהרי 'יש לו מנה רוצה מאתיים'. מהיכן, אפוא, נובעת ההנהגה הנפלאה זו?"

אמר לי: "אספר לך. בהיותי בחור למדתי בישיבת 'חברון' בירושלים. לראש הישיבה, רבי **יחזקאל סרנא** זצ"ל, היתה הנהגה: מידי שבוע היה שולח קבוצת בחורים מהישיבה לבני ברק, למרן ה'**חזון איש**' זצ"ל, למשך שבוע ימים, מיום ראשון עד יום שישי, שיהיו אצל ה'**חזון איש**', ידברו עמו בלימוד, ויראו את הליכותיו בקודש. הבחורים הללו היו נוסעים לבני ברק, ישנים ואוכלים בישיבת 'תפארת ציון' ברחוב ירושלים, ובמשך כל השבוע היו אצל ה'**חזון איש**', דיברו עמו בלימוד, שאלו את שאלותיהם וקבלו תשובות מגדול הדור. בדרך כלל שלח ראש הישיבה את הבחורים היותר טובים, את בעלי הכשרונות, שלהם היתה תועלת גדולה יותר מהנסיעה. אני נחשבתי מהבחורים הפשוטים, אבל משום מה, פעם ניגש אלי הרב סרנא ושאל אותי אם אני רוצה לנסוע לשבוע ל'**חזון איש**'. אני הייתי בחור כזה כזה 'פייפער', חשבתי לעצמי - לנסוע? למה לא. מה לאכול - יש שם, היכן לישון - גם יש, אז למה לא, העיקר לנסוע... 'כן, כן', אמרתי מיד, 'אני רוצה'. 'בסדר גמור', אמר ראש הישיבה, 'סע יחד עם שאר בני הקבוצה'. וכך היה. ביום ראשון נסענו לבני ברק. שאר הבחורים מיד התיישבו עם ה'**חזון איש**' והתחילו לדבר בלימוד. הוא שאל שאלות, ואני עמדתי בצד ונענעתי בראשי - 'כן, כן...', כי מה אעשה? ככה היה. הסתובבתי קצת, שבוע שלם עבר ונסענו חזרה לישיבה. ומה יצא לי מכל הנסיעה הזו? בלימוד - אני לא זוכר שקיבלתי משהו מה'**חזון איש**'. חבריי קיבלו הרבה מאד, הם חזרו עם חבילות של חידושים, אבל אותי זה לא עניין, הייתי בחור ריקני. היה דבר אחד שכן קיבלתי מה'**חזון איש**': התבוננתי וראיתי שבעיניו הכסף לא שווה כלום. במשך כל היום נכנסו אליו אנשים, גבירים ועניים. לזה אין כסף ולזה יש יותר מדי... זה נותן וזה לוקח. מגיע גביר, מניח סכום כסף גדול על השולחן, עוברות חמש דקות והשולחן מתרוקן, לא נשארת פרוטה אחת... כל כך התפעלתי: בן אדם שכסף אצלו לא שווה כלום! הדבר הזה חדר עמוק בלבי. קניתי בנפשי את המידה הזו שראיתי אצל גדול הדור, לא לחוש קושי בנתינת ממון לזולת".

"אני אמנם לא זכיתי להיות בן תורה", סיים הידיד את סיפורו, "אבל כסף ב"ה לא חסר לי, ואם אחי, עצמי ובשרי, הנו בן תורה חשוב, מטופל בילדים - למה לא אתמוך בו?"

כל חודש אני שולח לו סכום כסף מכובד, וזה כלל לא קשה לי!"

אם כך, כיצד שייך לומר שצדיקים ממונם חביב עליהם יותר מגופם? הלא רואים אנו בדיוק להיפך, שאצל הצדיקים הממון אינו תופס חשיבות כלל ועיקר!

בבחרתי אמרתי ביאור נפלא בדברים, וברבות השנים ראיתי שגדולי עולם אומרים זאת (האריז"ל הק' ועוד): כל אדם, כששואלים אותו על דברים שברשותו מנין לו אותם, כגון: "מהיכן יש לך את המגבעת הזאת?" עונה: "הלכתי לחנות הכובעים וקניתי אותה". "ומאיפה יש לך את הספר הזה?" – "פלוני נתן לי אותו במתנה". אבל אצל הצדיק הרגשת החיים שלו היא: "כל מה שיש לי - זה הקב"ה נתן לי, קיבלתי מהקב"ה מתנה". מהיכן יש לך את העט הזה? – "הוי, ברוך ה', הקב"ה נתן לי אותו". איך נתן לי? – על ידי שהרווחתי כסף, ובכסף הזה קניתי את העט בחנות, אבל כל אלו תוצאות. במציאות הקב"ה הוא זה שנתן לי את העט. ליעקב אבינו יש פכים קטנים. מהיכן יש לו אותם? זוהי מתנת שמים, מתנה מידיה של בורא העולם. מתנה כזו - חביבה היא עד מאד בעיניו, ובשום אופן אינו יכול לוותר עליה! אני זוכר שבילדותי למדתי בסאטמר, ופעם האדמו"ר מסאטמר זצ"ל נתן לי מטבע שילינג. איזו שמחה וששון! במשך שנים הייתי מראה לכולם: "הנה, זה השילינג שקיבלתי מהרב"ה מסאטמר".

על אחת כמה וכמה כשמקבלים דבר מהקב"ה, כמה חביבות צריכה להיות כלפי הדבר. זה לא עניין של אהבת הממון, אלא זו אהבה למתנה מהקב"ה. לכן ממונם של הצדיקים חביב עליהם יותר מגופם. ואם תשאלו, הלא בגמרא שם כתוב, שהטעם שחביב עליהם ממונם יותר מגופם הוא – 'לפי שאין פושטין ידיהן בגזל', ולא כפי שביארנו, מחמת שזו נתינה מהקב"ה? התשובה היא – הם הם הדברים: ממון הבא לאדם בגזל הוא ממון שאינו מהקב"ה. כביכול הגוזל תפס ממון זה לבד, זו איננה מתנה מאת ה'. אבל הצדיקים אין פושטים ידיהם בגזל, כלומר: מה שיש להם – זה הכל 'נקי' ומהקב"ה, לכן חביב הוא עליהם יותר מגופם.

[מתוך 'יחי ראובן']

קָחוּ זֶא אֶת בְּרַכְתֵּי אֱשֶׁר הֵבֵאתָ לָךְ כִּי
זָנַנְי אֶלְקִים וְכִי יֵשׁ לִי כָל (לֵא, יא)

יעקב אבינו הבין והרגיש שכל מה שיש לו זה ברכת ה' שחנן אותו במתנת חינוך, ממילא אין לו כל קושי לתת לאחרים.

* * *

סיפר הגאון רבי אליעזר רוט שליט"א: בשנה מסוימת חיפש הרב ד"ר משה רוטשילד זצ"ל דירה בבני ברק כדי לקנותה לאחד מילדיו. כאשר אמרו לו שאברך פלוני, אב למשפחה

גדולה, מעוניין למכור את דירתו, דפק על דלת הדירה, ושאל את האברך מדוע הוא מוכר את הנכס שבבעלותו.

"יש לי חובות רבים", השיב האברך, וציין שאין לו כל דרך לפרוע את החובות, אלא באמצעות מכירת הדירה.

"והיכן אתה מתכוון לגור; הרי יש לך משפחה גדולה בלי עין הרע?" - שאל הרופא.

"אני מתכוון לשכור דירה", הייתה תשובת האברך.

"האם התיעצת עם רב כלשהו לפני שקיבלת החלטה כה גורלית?" המשיך רוטשילד להקשות.

"כן, שאלתי את מורי-ורבי, הגאון רבי יעקב אדלשטיין, השיב האברך.

ד"ר רוטשילד עזב את הבית, ובתוך דקות נקש על דלתו של הגר"י אדלשטיין זצ"ל. כששמע שכל הפרטים אכן נכונים, חזר לביתו של האברך, בירר במדויק לאיזה סכום מגיעים החובות, ו...רשם לו צ'ק על הכל. "אתה נשאר בדירה שלך, ועם הצ'ק שלי תכסה את כל החובות שלך", הורה רוטשילד.

הגר"א רוט מספר את הדברים בשם ד"ר רוטשילד עצמו, שסיפר לו על הדבר בשל ידידותם הקרובה, ומפני שביקש לתאר בפניו את מצוקתם של בני תורה. והוסיף: "הוא 'השביע' אותי לא לספר את הסיפור הזה בחייו, ורק עכשיו אני מספר את הדבר ששמעתי מפיו".

בנו-בכורו של הרב ד"ר משה רוטשילד זצ"ל, הרה"ג רבי אברהם רוטשילד שליט"א, מספר לנו שאביהם נכנס פעם לחנות למכירת ספות, והנה הוא שומע בני-זוג המתווכחים ביניהם איזו ספה לרכוש לביתם. יותר משהיה ד"ר רוטשילד איש-חסד וטוב-לב, וגם היה בעל אמצעים, הוא היה 'חכם'. ולהיות חכם פירושו, שאתה תופס על-אתר את נקודת העוקץ של הסיפור, ואם צריך - יודע גם לעקוף אותה בתחכום.

הוא פונה אל בני הזוג ושואל אותם על מה נסוב הוויכוח, והם משיבים – את שהבין הוא-עצמו – שהוויכוח נסוב על מילה אחת ויחידה, ושמה: כסף. הם מצביעים על ספה מסוימת, ואומרים ש"שנינו מסכימים שהספה הזו מתאימה לדירתנו, אבל היא יקרה יותר, ואין לנו די כסף לקנותה", אמרו.

ד"ר רוטשילד תפס, שלא יהיה נעים להם לקבל ממנו כסף כדי לרכוש את הספה היקרה, ופנה אליהם ברעיון 'ערמומי', שרק הוא היה מסוגל להעלותו על הדעת: "תראו", אמר לבני הזוג; "בימים אלה צריכים להגיע אלי אורחים חשובים מחו"ל, ולשם כך אני צריך בדיוק את הספה הזו לתקופה של חודשיים; אם לא אכפת לכם, אני אקנה את הספה הזו לעצמי, ולאחר החודשיים הללו אעבירנה לכם חנם אין כסף..."

מיותר לציין שבני הזוג שמחו על ההצעה כמוצאי שלל רב...

וכך אכן היה. אלא שכדי לקיים את מצוות החסד הגדולה הזו, הוא לא התאפק חודשיים... כבר לאחר חודש, התקשר לבני הזוג ואמר להם, שבעוד כמה דקות תגיע אליהם המשאית עם הספה...

וַיָּבֵא יַעֲקֹב שְׁלָמָה לְעִיר שְׁכָם... וַיִּזְחַן אֶת

פְּנֵי הָעֵיר (לג, יז)

'יוחן את פני העיר', קבע חנייתו חוץ לעיר נגד פני השער - התחיל מעמיד איטליסין [-שווקים] ומוכר בזול, ללמדך שצריך אדם להחזיק טובה למקום שיש לו

הנאה ממנו (מדרש שכל טוב)

להכיר טובה' זה לא רק מהחובות 'שבין אדם לחברו' אלא זו תכונה מהותית בנפש האדם, שהרי כאן אנשי המקום לא השתדלו ולא טרחו במיוחד עבור יעקב, ובכל זאת היות ובפועל נהנה יעקב מעירם - השיב להם טובה תחת טובה. כי נפש עדינה ומזוככת אינה מסוגלת לקבל טובה מבלי להחזיר טובה תמורתה.

* * *

הגאון רבי חיים פינחס שיינברג זצ"ל היה מופלג במידת 'הכרת הטוב'. אחד הדוגמאות לכך הוא המעשה שלפנינו. רבינו נזקק לטיפול שיניים ופנה למרפאתו של רופא שיניים מומחה, ד"ר רבי דוד וייס בשכונת בית וגן בירושלים. רבי דוד שש ושמח על הזכות שנפלה בחלקו לטפל באחד המיוחד מגדולי הדור, והיה לוקח ממנו מחיר אפסי לכל טיפול, רק כדי שרבינו ירגיש שהוא משלם ולא מקבל טיפולים בחינם.

פעם, כשתוך כדי הטיפול התברר שרבינו זקוק לטיפול מורכב וממושך, שח זאת רבי דוד לרבינו. הגיב רבינו ואמר: "הלא אינך נוטל כסף כפי שמגיע לך, ואיך אוכל לנצל אותך ולעשות אצלך את הטיפול במחירים כאלו?".

ענה לו רבי דוד שיש לו עסקה להציע: "היות ואני מבין שזמנו של רבינו שווה אצלו יותר מכסף, לכן אני מציע שרבינו יקדיש מזמנו ללמוד איתי בחברותא, וזה יהיה התשלום לטיפולים..."

רבינו הסכים. וכך מאותו שבוע היה רבי דוד מגיע מידי שבוע ביום שישי בצהריים עם שני בניו הקטנים, ורבינו הקדיש להם שעה ללימוד, כאשר האב לומד והבנים מקשיבים. במשך הזמן הפסיק רבי דוד להגיע בעצמו, ומי שהמשיך את הלימוד עם רבינו, היה בנו, ילד בן שמונה (!) שנים. רבינו קיים את הבטחתו ולמד איתו בחברותא, עד כי נקשרה ביניהם חיבה עצומה ונפשו נקשרה בנפשו.

מידי שבוע כשהיה הילד מגיע, היה רבינו מתעניין אצלו מה שלמד בכל ימות השבוע, והיה חוזר איתו על כל מה שלמד. הוא היה פותח לו גמרות מקבילות במסכתות אחרות להשלים את היקף הסוגיא, והוסיף לו נקודות מגדולי הראשונים והאחרונים בסוגיות.

פעמים רבות כאשר עלתה איזו סברא ביקשו רבינו: "תחשוב כל השבת, ותתקשר אלי במוצאי שבת לומר לי מה חשבת!..."

הוא העניק לו את ההרגשה שהתפתחה ביניהם חברותא וידידות כשווה בין שווים. בכל שבוע כשהגיע - זכר בדיוק היכן הפסיקו בשבוע שעבר.

שואלים שהיו נכנסים לבית רבינו לשאול בכל מקצועות התורה, הבינו שרבינו באמצע הלימוד עם החברותא שלו, ואם ברצונם לשאול יכולים הם לשאול בנוכחותו ולא להוציאו. אפילו כשנכנסו תלמידי חכמים וגדולי תורה, או נדבנים של הישיבה - השאירו לידו והציגו בפניהם: "הוא ה'חברותא' שלי..."

כך, קרוב לחמש עשרה שנה משנות החיידר, שנות הישיבה קטנה והישיבה גדולה. לא זו בלבד שלמד איתו - הוא שמר איתו על קשר אישי, וכינה אותו: 'החברותא שלי'. בסעודת בר המצוה שלו ישב מתחילה ועד הסוף, ודיבר זמן ממושך - כחצי שעה. הוא גם דאג שהילד ילמד עם חברותא נוספת - אברך ממצוייני הישיבה - רבי דב זמל, והיה מתעניין אצל האברך כל הזמן לשמוע איך הוא לומד ומתקדם.

פעם, כשלמד הילד דברי רש"י בתחילת בבא קמא בד"ה הראשון של המסכת: 'ארבעה אבות נזיקין - אבות קרי להנך דכתיב בקרא בהדיא', הקשה הילד מה תוספת המילה 'בהדיא', הלא כל דבר שנאמר בפסוק נאמר בהדיא. רבינו שמע את השאלה, ואמר שלמד את המסכת פעמים רבות בעיון, ולא שם לב לשאלה פשוטה זו, לבסוף אמר את השיעור פתיחה בישיבה על הערה זו...

רבינו ליווה את כל התפתחותו וצמיחתו, בהנחיות והדרכות מדוייקות, כיצד לגדול בתורה ויראת שמים, היכן בדיוק ללמוד, איך ללמוד, עם מי ללמוד, כמה צריך להיות ההספק שלו בכל תקופה, ואפילו בתקופת השידוכים היה מעורב, ואף דאג שיהיה מסודר בצורה שיוכל להמשיך בעלייתו.

בשבוע שהסתיימה סדרת טיפולי השניים, אמר רבי דוד לבנו שלא ילך יותר לבית רבינו, שכן זה היה הסיכום ביניהם - שכל עוד יטפל בו יזכו ללימוד החברותא, ואם כן תמה התקופה הענוגה בה זכה ללמוד עם רבן של ישראל. למרבה התדהמה, בשעה הקבועה התקשר רבינו ושאל: "למה ה'חברותא שלי' לא מגיע...". שעבודו להכרת הטוב גרם שרבינו יזכור את חסדו של רבי דוד, וכך המשיכה החברותא עוד שנים רבות מאד, עד השנים האחרונות ממש. **[מתוך 'מגדלתו ומרוממתו']**